

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/693**z dnia 27 kwietnia 2022 r.****w sprawie tymczasowego zawieszenia zwolnienia obywateli Vanuatu z obowiązku wizowego**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1806 z dnia 14 listopada 2018 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 8 ust. 6 lit. a),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Republika Vanuatu jest wymieniona w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1806 wśród państw trzecich, których obywatele są zwolnieni z obowiązku posiadania wizy podczas przekraczania zewnętrznych granic państw członkowskich na pobyt nie dłuższy niż 90 dni w okresie 180 dni. Zwolnienie obywateli Vanuatu z obowiązku wizowego ma zastosowanie od 28 maja 2015 r. Tego dnia podpisano Umowę między Unią Europejską a Republiką Vanuatu dotyczącą zniesienia wiz krótkoterminowych ⁽²⁾ („Umowa”) i rozpoczęto jej tymczasowe stosowanie zgodnie z art. 8 ust. 1 Umowy. Umowa weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2017 r.
- (2) 3 marca 2022 r. Rada przyjęła decyzję 2022/366 ⁽³⁾ w sprawie częściowego zawieszenia stosowania Umowy między Unią Europejską a Republiką Vanuatu dotyczącej zniesienia wiz krótkoterminowych, zgodnie z art. 8 ust. 4 Umowy. Zawieszenie stosowania Umowy ogranicza się do paszportów zwykłych wydanych począwszy od dnia 25 maja 2015 r., czyli od kiedy zaczęła znacząco rosnąć liczba osób, których wnioski składane w ramach prowadzonych przez Vanuatu programów obywatelstwa dla inwestorów są rozpatrywane pozytywnie.
- (3) Zawieszenia Umowy między Unią Europejską a Republiką Vanuatu w sprawie zniesienia wiz krótkoterminowych dokonano decyzją 2022/366, należy jednak dokonać zawieszenia Umowy również na szczeblu prawa Unii.
- (4) Zgodnie z art. 8 ust. 3 i 6 rozporządzenia (UE) 2018/1806, jeżeli Komisja dysponuje konkretnymi i wiarygodnymi informacjami o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 lit. d), a mianowicie „wzrostu zagrożenia lub bezpośredniej groźby dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego państw członkowskich [...], co znajduje poparcie w obiektywnych, konkretnych i stosownych informacjach i danych przedstawionych przez właściwe organy”, Komisja musi przyjąć akt wykonawczy tymczasowo i częściowo zawieszający zwolnienie z obowiązku wizowego na okres dziewięć miesięcy.
- (5) Za pośrednictwem programów obywatelstwa dla inwestorów, które Vanuatu realizuje od dnia 25 maja 2015 r., obywatele państw trzecich, którzy w przeciwnym razie podlegaliby obowiązkowi wizowemu, mają możliwość uzyskania – w zamian za inwestycje – obywatelstwa Vanuatu, a tym samym bezwizowego dostępu do Unii.
- (6) Wspomniane programy nie wiążą się z żadnym wymogiem rzeczywistego pobytu lub fizycznej obecności wnioskodawców w Vanuatu. Procesem składania wniosków zarządzają wyspecjalizowane agencje znajdujące się poza Vanuatu (np. w Dubaju, Tajlandii i Malezji), dzięki czemu wnioskodawca nie musi nawiązywać bezpośredniego kontaktu z władzami Vanuatu. Brak wymogu przeprowadzenia bezpośredniej rozmowy ogranicza możliwości organów Vanuatu, jeżeli chodzi o dokonanie właściwej oceny wnioskodawcy lub potwierdzenie informacji zawartych we wniosku, w tym ich prawdziwości i wiarygodności. Programy te są powszechnie reklamowane jako sposób obejścia procedury wizowej Schengen i łatwe uzyskanie bezwizowego dostępu do UE ⁽⁴⁾. Komercyjna atrakcyjność programów realizowanych przez Vanuatu opiera się na przyspieszonych procedurach kontroli i łagodnych kontrolach pochodzenia funduszy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 39.

⁽²⁾ Dz.U. L 173 z 3.7.2015, s. 48.

⁽³⁾ Decyzja Rady (UE) 2022/366 z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie częściowego zawieszenia stosowania Umowy między Unią Europejską a Republiką Vanuatu dotyczącej zniesienia wiz krótkoterminowych (Dz.U. L 69 z 4.3.2022, s. 105).

⁽⁴⁾ Vanuatu Key Benefits - GCI UNIT Vanuatu (vanuatu-dsp-citizenship.com)

- (7) Jak potwierdziły władze Vanuatu, wnioski są rozpatrywane bardzo szybko ⁽⁷⁾. Takie krótkie okresy rozpatrywania wniosków nie pozwalają, by przed nadaniem obywatelstwa przeprowadzić odpowiednie postępowanie sprawdzające i dokonać wymiany informacji z państwem pochodzenia wnioskodawcy lub państwem, które wcześniej było jego głównym miejscem zamieszkania. Ze względu na tak krótki okres rozpatrywania wniosków oraz brak systematycznej wymiany informacji z państwami pochodzenia wnioskodawców, Vanuatu przyznało obywatelstwo osobom, wobec których prowadzone są postępowania przygotowawcze, w tym osobom umieszczonym w bazach danych Interpolu.
- (8) Odsetek odrzuconych wniosków jest niezwykle niski, co potwierdza ocenę Komisji dotyczącą uchybień w zakresie bezpieczeństwa oraz niskiej wiarygodności postępowania sprawdzającego. Zgodnie z informacjami przekazanymi 14 czerwca 2021 r. przez Biuro Paszportowe Vanuatu, do marca 2021 r. Vanuatu wydało ponad 10 500 paszportów w zamian za inwestycje w ramach wspomnianych programów. Do końca 2020 r. władze Vanuatu odrzuciły tylko jeden wniosek.
- (9) Co więcej, wśród państw pochodzenia osób, których wnioski rozpatrzono pozytywnie, znalazły się kraje, które są zazwyczaj wyłączone z innych programów obywatelstwa, takie jak Iran i Afganistan, oraz inne kraje, od których obywatele wymagane są wizy na pobyt krótkoterminowy w UE, w tym Nigeria, Jemen, Syria, Pakistan i Libia.
- (10) Zagrożenia dla bezpieczeństwa są dodatkowo spotęgowane łagodnymi przepisami dotyczącymi zmiany nazwiska. Jak potwierdziły władze Vanuatu podczas spotkania technicznego, które odbyło się 15 kwietnia 2021 r., osoby ubiegające się o obywatelstwo w zamian za inwestycje mogą również ubiegać się o zmianę tożsamości.
- (11) Z powyższych okoliczności można wywnioskować, że realizowane przez Vanuatu programy nadawania obywatelstwa w zamian za inwestycje są w obecnej formie i na obecnych zasadach funkcjonowania sprzeczne z celami unijnej polityki wizowej, która wymaga przeprowadzenia wobec obywateli państw trzecich objętych obowiązkiem wizowym postępowania sprawdzającego pod kątem kryteriów wymienionych w art. 21 rozporządzenia (WE) nr 810/2009 ⁽⁸⁾ oraz w równoważnych przepisach krajowych tych państw członkowskich, w których rozporządzenie (WE) nr 810/2009 nie jest jeszcze w pełni stosowane. Stosownej weryfikacji poszczególnych przypadków dokonuje się w świetle kryteriów dotyczących m.in. porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego. Sposób, w jaki wspomniane programy są wdrażane, stanowi obejście unijnej procedury wydawania wiz krótkoterminowych oraz wiążącej się z nią oceny ryzyka dla bezpieczeństwa i ryzyka migracyjnego.
- (12) W ramach kontaktów Komisji z władzami Vanuatu w październiku 2017 r., listopadzie 2019 r., czerwcu 2020 r. i marcu 2021 r. Komisja wyrażała poważne obawy dotyczące przyznawania obywatelstwa osobom wymienionym w bazach danych Interpolu, braku wymogów fizycznej obecności lub pobytu, krótkich okresów rozpatrywania wniosków przewidzianych w programach oraz braku systematycznej wymiany informacji z państwami pochodzenia wnioskodawców lub państwami, które wcześniej były ich głównymi miejscami zamieszkania; Komisja powiadomiła rząd Vanuatu o możliwości przywrócenia obowiązku wizowego. Wyjaśnienia przedstawione przez Vanuatu nie były wystarczające, aby wyeliminować te zastrzeżenia.
- (13) Biorąc pod uwagę wyżej wymienione informacje i dane, sprawozdania i statystyki, a także zgodnie z art. 8 ust. 2 lit. d), art. 8 ust. 3 i art. 8 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2018/1806, Komisja stwierdziła, że nadawanie przez Vanuatu obywatelstwa w ramach programów obywatelstwa dla inwestorów stanowi zwiększone ryzyko dla bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego państw członkowskich, i postanowiła, że konieczne jest podjęcie działań.
- (14) Zwiększone ryzyko dla porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego związane z obywatelami Vanuatu, którzy uzyskali obywatelstwo w ramach programów obywatelstwa dla inwestorów, można ograniczyć jedynie poprzez częściowe zawieszenie zwolnienia z obowiązku wizowego.
- (15) Zgodnie z art. 8 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2018/1806 Komisja powinna, na podstawie dostępnych informacji, uwzględnić kategorie dostatecznie szerokie, by skutecznie przyczyniły się do zaradzenia okolicznościom; Komisja respektuje przy tym zasadę proporcjonalności. W związku z powyższym i ze względu na fakt, że Vanuatu nie stosuje rozróżnienia między paszportami wydawanymi w ramach programów obywatelstwa dla inwestorów a innymi paszportami, zawieszenie powinno mieć zastosowanie do wszystkich paszportów zwykłych wydanych począwszy od 25 maja 2015 r., tj. od dnia, w którym Vanuatu rozpoczęło wydawanie znacznej liczby paszportów w zamian za inwestycje.

⁽⁷⁾ Jak uzyskać obywatelstwo w Vanuatu – GCI UNIT Vanuatu (vanuatu-dsp-citizenship.com): *Przyspieszony program imigracyjny oferuje obywatelstwo Vanuatu zaledwie w 14–45 dni.*

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1).

- (16) Obywatele Vanuatu, którzy wjechali na terytorium UE przed datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinni mieć możliwość kontynuowania pobytu w UE i opuszczenia jej terytorium bez wizy. Nie powinno to mieć zastosowania do przekraczania tymczasowych granic zewnętrznych między państwami członkowskimi, które zdefiniowano w art. 2 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014 ⁽⁷⁾.
- (17) W odniesieniu do Islandii i Norwegii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 lit. B decyzji Rady 1999/437/WE ⁽⁸⁾.
- (18) W odniesieniu do Szwajcarii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 lit. B i C decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2008/146/WE ⁽⁹⁾.
- (19) W odniesieniu do Liechtensteinu niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu o przystąpieniu Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 lit. B i C decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2011/350/UE ⁽¹⁰⁾.
- (20) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania do Irlandii zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE ⁽¹¹⁾; Irlandia nie uczestniczy w związku z tym w jego przyjęciu i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (21) Niniejsze rozporządzenie jest aktem stanowiącym rozwinięcie dorobku Schengen lub w inny sposób z nim związanym w rozumieniu, odpowiednio, art. 3 ust. 1 Aktu przystąpienia z 2003 r., art. 4 ust. 1 Aktu przystąpienia z 2005 r. i art. 4 ust. 1 Aktu przystąpienia z 2011 r.
- (22) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 11 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1806,

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, instrument na rzecz wsparcia finansowego w zakresie granic zewnętrznych i wiz oraz uchylające decyzję nr 574/2007/WE (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 143).

⁽⁸⁾ Decyzja Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych warunków stosowania Układu zawartego przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącego włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 31).

⁽⁹⁾ Decyzja Rady 2008/146/WE z dnia 28 stycznia 2008 r. w sprawie zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia tego państwa we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Decyzja Rady 2011/350/UE z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w sprawie przystąpienia Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, odnoszącego się do zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych i do przemieszczania się osób (Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 19).

⁽¹¹⁾ Decyzja Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotycząca wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Tymczasowe zawieszenie zwolnienia z obowiązku wizowego

Tymczasowo zawiesza się stosowanie zwolnienia z obowiązku wizowego, które przewidziano w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1806 w odniesieniu do posiadaczy paszportów zwykłych wydanych przez Vanuatu, począwszy od dnia 25 maja 2015 r.

Artykuł 2

Kontynuacja pobytu bezwizowego

Posiadacze paszportów wydanych przez Vanuatu, którzy objęci są zakresem art. 1 i którzy wjechali na terytorium UE przed datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, mogą kontynuować swój pobyt w UE i opuścić jej terytorium bez wizy. Nie ma to zastosowania do przekraczania tymczasowych granic zewnętrznych, które zdefiniowano w art. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 515/2014, po dacie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Wejście w życie i okres stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 4 maja 2022 r. do dnia 3 lutego 2023 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 kwietnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN